

LEGE nr. 60 din 23 septembrie 1991 (*republicată*)

privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice

EMITENT • PARLAMENTUL

Publicat în **MONITORUL OFICIAL nr. 186 din 14 martie 2014**

Data intrării în vigoare 14-03-2014

*) Republicată în temeiul [art. 248 din Legea nr. 187/2012](#) pentru punerea în aplicare a [Legii nr. 286/2009](#) privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 757 din 12 noiembrie 2012, rectificată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 117 din 1 martie 2013, cu modificările ulterioare, dându-se textelor o nouă numerotare. [Legea nr. 60/1991](#) a fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 888 din 29 septembrie 2004.

Capitolul I Dispoziții generale

Articolul 1

(1) Libertatea cetățenilor de a-și exprima opiniile politice, sociale sau de altă natură, de a organiza mitinguri, demonstrații, manifestații, procesiuni și orice alte întruniri și de a participa la acestea este garantată prin lege. Asemenea activități se pot realiza numai pașnic și fără niciun fel de arme.

(2) Adunările publice - mitinguri, demonstrații, manifestații, competiții sportive, procesiuni și altele asemenea -, ce urmează să se desfășoare în piețe, pe căile publice ori în alte locuri în aer liber, se pot organiza numai după declararea prealabilă prevăzută de prezenta lege.

(3) Pentru competițiile sportive internaționale, precum și pentru manifestările sportive internaționale, declararea prealabilă este obligatorie, indiferent de locul de desfășurare a acestora.

Articolul 2

Adunările publice trebuie să se desfășoare în mod pașnic și civilizat, cu protecția participanților și a mediului ambiant, fără să stânjenească folosirea normală a drumurilor publice, a transportului în comun, cu excepția celor autorizate, funcționarea instituțiilor publice sau private, a celor de învățământ, cultură și sănătate, a unităților economice ori să degenereze în acțiuni turbulente de natură a pune în primejdie ordinea și liniștea publică, siguranța persoanelor, integritatea corporală, viața sau bunurile acestora ori ale domeniului public, și nu pot fi continuate după ora 23,00, caz în care intră sub incidența dispozițiilor [Legii nr. 61/1991](#) pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice, republicată.

Articolul 3

Nu trebuie declarate în prealabil adunările publice al căror scop îl constituie manifestările culturale-artistice, sportive, religioase, comemorative, cele ocazionate de vizite oficiale, precum și cele care se desfășoară în exteriorul sau în incinta sediilor ori a imobilelor persoanelor juridice de interes public sau privat. În cazul în care organizatorii adunărilor publice nesupuse declarării prealabile dețin indicii sau date că desfășurarea lor s-ar putea solda cu acte de dezordine ori că ar putea să ducă la manifestări violente, au obligația să solicite din timp primarilor, unităților de jandarmi competente teritorial și poliției locale sprijin de specialitate.

Articolul 4

Primarul municipiului, orașului sau comunei, unitățile de jandarmi competente teritorial și poliția locală sunt obligate să asigure condițiile necesare în vederea desfășurării normale a adunărilor publice, iar organizatorii au obligația să întreprindă acțiunile ce se impun pentru ca acestea să se desfășoare în conformitate cu prevederile [art. 2](#).

Articolul 5

(1) Organizarea și desfășurarea adunărilor publice sunt interzise în imediata apropiere a gărilor, porturilor, aeroporturilor, stațiilor de metrou, spitalelor, obiectivelor militare, a unităților economice cu instalații, utilaje sau mașini cu grad ridicat de pericol în exploatare.

(2) De asemenea, este interzisă desfășurarea simultană a două sau mai multe adunări publice distincte, în același loc sau pe aceleași trasee, indiferent de caracterul acestora.

Capitolul II Declararea prealabilă a adunărilor publice

Articolul 6

Pentru organizarea adunărilor publice solicitanții se vor adresa, în scris, primarului unității administrativ-teritoriale pe a cărei rază urmează să se desfășoare adunarea.

Articolul 7

Organizatorii adunărilor publice vor depune declarația scrisă la primăriile municipale, orășenești sau comunale pe al căror teritoriu acestea urmează să se desfășoare, cu cel puțin 3 zile înainte de data desfășurării acestora, în care trebuie să menționeze denumirea sub care este cunoscut grupul organizator, scopul, locul, data, ora începerii și durata acțiunii, traseele de afluire și defluire, numărul aproximativ al participanților, persoanele împuternicite să asigure și să răspundă de măsurile de organizare, serviciile pe care le solicită din partea consiliului local, a poliției locale și jandarmeriei, potrivit modelului prezentat în [anexă](#).

Articolul 8

(1) Se înființează comisia de avizare a cererilor de organizare a adunărilor publice la nivelul tuturor consiliilor locale, formată din primar, secretarul comunei sau al orașului, după caz, reprezentanți ai poliției și ai jandarmeriei.

(2) În cazuri justificate, cu acordul organizatorilor, comisiile de avizare pot să modifice unele elemente cuprinse în declarația prealabilă a acestora.

Articolul 9

Sunt interzise adunările publice prin care se urmărește:

a) propagarea ideilor totalitare de natură fascistă, comunistă, rasistă, șovină sau ale oricăror organizații terorist-diversioniste, defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la ură națională sau religioasă, incitarea la discriminare, la violență publică și la manifestări obscene, contrare bunelor moravuri;

b) organizarea unei lovituri de stat sau altei acțiuni contrare siguranței naționale;

c) încălcarea ordinii, siguranței sau moralității publice, a drepturilor și libertăților cetățenilor ori punerea în pericol a sănătății acestora.

Articolul 10

(1) Primarul localității, la propunerea comisiei de avizare, poate interzice organizarea adunărilor publice atunci când:

a) deține date de la organele specializate, din care rezultă că desfășurarea acestora ar duce la încălcarea prevederilor [art. 2](#);

b) în perioada, locul și pe traseele unde acestea ar urma să se desfășoare se execută lucrări edilitar-gospodărești de amploare.

(2) În termen de două zile primarul este obligat să comunice organizatorilor decizia de interzicere, care poate fi contestată în condițiile [Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004](#), cu modificările și completările ulterioare.

Articolul 11

Decizia prin care se interzice desfășurarea adunării publice se comunică în scris organizatorului, cu arătarea motivelor care au determinat-o, în termen de 48 de ore de la primirea declarației scrise.

Capitolul III

Obligații privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice

Secțiunea I

Obligațiile organizatorilor și participanților la adunările publice

Articolul 12

(1) Organizatorii adunărilor publice sunt obligați:

a) să înregistreze declarațiile de desfășurare a adunărilor publice la unitățile de jandarmi competente teritorial, cu cel puțin 48 de ore înainte;

b) să stabilească persoanele responsabile pentru conducerea adunărilor publice;

c) să asigure un dispozitiv propriu de ordine format din personal purtând însemne distinctive, stabilite împreună cu comandantul unității de jandarmi care asigură măsurile de ordine publică;

d) să delimiteze spațiul de desfășurare a adunărilor publice prin semne distinctive și vizibile, iar când acestea se desfășoară în deplasare, să ia măsuri pentru limitarea spațiului de circulație ocupat;

e) să achite anticipat, pe bază de deviz și factură, contravaloarea serviciilor și a amenajărilor solicitate consiliilor locale pentru desfășurarea normală a adunărilor publice;

f) să stabilească traseele de afluire și defluire a participanților și să ia măsuri ca ocuparea spațiilor destinate desfășurării adunărilor publice să aibă loc cu puțin timp înainte de ora începerii activităților, iar părăsirea lor să se facă imediat după ora-limită stabilită;

g) să ia măsuri pentru interzicerea participării la adunările publice a persoanelor care au asupra lor băuturi alcoolice sau care se află sub influența acestora;

h) să ia măsuri pentru îndepărtarea participanților care, prin modul de manifestare, tulbură ordinea și liniștea publică, iar când aceștia nu se supun, să îi semnaleze organelor de poliție;

i) să întrerupă imediat adunarea publică atunci când constată că au intervenit fapte de natura celor prevăzute la [art. 2](#); după restabilirea ordinii adunarea publică poate continua în limita timpului inițial aprobat;

j) să interzică participarea la adunările publice a persoanelor care au asupra lor arme de orice fel, materiale explozive sau incendiare, substanțe iritant-lacrimogene sau cu efect paralizant, dispozitive pentru șocuri electrice ori alte obiecte ce pot fi folosite pentru acțiuni violente sau de tulburare a desfășurării normale a acestora.

(2) În cazul în care participanții la adunări publice au formulat petiții sau memorii, acestea pot fi prezentate autorităților publice destinate de un grup de maximum 10 persoane.

Articolul 13

Participanții la adunările publice sunt obligați:

a) să respecte recomandările făcute de organizatorii adunărilor publice, împuterniciții acestora sau organele de ordine;

b) să se abțină de la acțiuni de natură a împiedica desfășurarea normală a adunărilor publice și să nu incite la asemenea acțiuni prin viu grai, manifeste sau alte mijloace audiovizuale;

c) să nu introducă sau să aibă, în timpul adunărilor publice, obiecte de natura celor prevăzute la [art. 12 alin. \(1\) lit. g](#)) și [j](#));

d) să părăsească imediat adunările publice sau locul unde acestea se desfășoară, când au fost somați de către organizatori, împuterniciții acestora sau organele de poliție;

e) să nu participe la adunări publice în stare de ebrietate, să nu consume și să nu distribuie băuturi alcoolice sau droguri.

Articolul 14

Este interzis ca persoane sau grupuri de persoane care nu au legătură cu adunările publice organizate să se infiltreze în rândul demonstranților, cu scopul de a tulbura normala desfășurare a acestora.

Secțiunea a II-a Obligațiile primăriilor

Articolul 15

Primăriile municipale, orașenești sau comunale sunt obligate:

a) să stabilească prin decizie și să aducă la cunoștință publică, în termen de 5 zile de la publicarea prezentei legi, locurile ce cad sub incidența dispozițiilor [art. 5](#);

b) să asigure, contra cost, serviciile și amenajările tehnice solicitate în vederea desfășurării normale a adunărilor publice;

c) să interzică desfacerea băuturilor alcoolice în locurile destinate desfășurării adunărilor publice, în imediata apropiere sau, când consideră necesar, chiar în întreaga localitate, pe toată durata acestora;

d) să întreprindă orice alte măsuri legale de natură a asigura caracterul pașnic și civilizat al adunărilor publice;

e) să restituie sumele avansate potrivit [art. 12 alin. \(1\) lit. e](#)), dacă adunarea publică a fost interzisă din alte motive decât cele prevăzute în [art. 9](#) sau care nu sunt imputabile organizatorilor.

Capitolul IV

Asigurarea ordinii pe timpul desfășurării adunărilor publice

Articolul 16

Comandanții organelor locale de poliție și jandarmerie sau persoanele desemnate de aceștia au obligația de a asigura protecția participanților și de a stabili împreună cu organizatorii măsurile ce trebuie luate pentru desfășurarea adunărilor publice declarate, în condiții de deplină ordine.

Articolul 17

În cazul în care adunările publice își pierd caracterul pașnic și civilizat, poliția și trupele de jandarmi vor interveni pentru împiedicarea sau neutralizarea manifestărilor ce tulbură grav ordinea și liniștea publică, pun în pericol viața, integritatea corporală a cetățenilor, a trupelor de ordine sau amenință cu devastări ori distrugeri de clădiri și alte bunuri de interes public sau privat.

Articolul 18

În cazurile prevăzute de [art. 17](#), organele de ordine vor interveni folosind, în condițiile legii și în raport cu situațiile create, mijloacele tehnice din dotare.

Articolul 19

(1) Intervenția în forță va fi aprobată de prefect sau de înlocuitorul acestuia la solicitarea comandantului forțelor de jandarmi care asigură măsurile de ordine publică la locul adunării publice.

(2) Aprobarea intervenției în forță nu este necesară în cazul în care asupra forțelor de ordine se exercită violențe care pun în pericol iminent viața, integritatea corporală sau sănătatea acestora ori a altor persoane sau când există indicii temeinice că participanții pregătesc sau au comis o faptă ilegală.

Articolul 20

(1) Folosirea forței se va face numai după avertizarea și somarea participanților de a se dispersa de către ofițerul de jandarmi desemnat ca șef al dispozitivului de ordine. Pentru executarea dispersării se lasă la dispoziție participanților un timp corespunzător, determinat în raport cu numărul acestora și cu căile de afluire.

(2) Avertizarea și somarea nu sunt necesare în cazul în care asupra organelor de ordine se exercită violențe ori acestea se află într-un pericol iminent.

Articolul 21

Avertizarea constă în folosirea de semnale sonore sau luminoase și atragerea atenției participanților, prin mijloace de amplificare sonoră, asupra necesității dispersării lor și respectării legii.

Articolul 22

(1) Dacă, după avertizare, participanții nu s-au împrăștiat, se spun prin mijloacele de amplificare sonoră cuvintele: "Prima somație: Atențiune, vă rugăm să părăsiți ..., vom folosi forța", urmate de semnale sonore și luminoase.

(2) Dacă, după trecerea perioadei de timp necesare pentru împrăștiere, se constată că prima somație a rămas fără rezultat, se trece la folosirea ultimei somații, prin rostirea cuvintelor: "Ultima somație: Părăsiți ..., se va folosi forța", urmate de semnale sonore și luminoase.

(3) Pentru perceperea somațiilor de către toți participanții, înainte de folosirea mijloacelor de împiedicare sau constrângere, se emite un semnal luminos prin rachetă de culoare roșie.

Articolul 23

În caz de absolută necesitate, când se impune folosirea armelor de foc de către organele de ordine, în condițiile legii, se repetă, în prealabil, ultima somație și semnalul luminos prin rachetă de culoare roșie.

Articolul 24

Folosirea mijloacelor de împiedicare sau constrângere va înceta de îndată ce s-a realizat degajarea spațiilor, împrăștierea participanților și s-a restabilit ordinea publică.

Capitolul V Sanctiuni

Articolul 25

Încălcarea dispozițiilor prezentei legi atrage, după caz, răspunderea disciplinară, contravențională, civilă sau penală.

Articolul 26

(1) Constituie contravenții următoarele fapte, dacă nu sunt săvârșite în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să întrunească elementele constitutive ale unor infracțiuni:

a)organizarea și desfășurarea de adunări publice nedeclarate, neînregistrate sau interzise;

- b)** nerespectarea orelor de desfășurare, traseelor de deplasare sau locului și perimetrului destinat adunării publice;
  - c)** neluarea de către organizatori a măsurilor de întrerupere a adunării publice, când constată că au intervenit fapte de natura celor prevăzute în [art. 2](#);
  - d)** participarea la adunări publice nedeclarate sau interzise și urmate de refuzul părăsirii locurilor de desfășurare a acestora, la avertizările și somațiile organelor de ordine făcute potrivit legii;
  - e)** instigarea prin orice mijloace, inițierea sau recurgerea la acțiuni violente sau alte manifestări, cu intenția de zădărniciere ori tulburare, în orice mod, a adunărilor publice;
  - f)** refuzul de a părăsi imediat adunarea, dacă măsura a fost dispusă de conducătorii acțiunilor;
  - g)** organizarea sau participarea la contramanifestații desfășurate în același timp și în același loc cu adunările publice declarate, indiferent de modul lor de exprimare;
  - h)** introducerea sau desfacerea băuturilor alcoolice în locurile destinate desfășurării adunărilor publice, pe toată durata acestora;
  - i)** refuzul de a părăsi imediat adunarea la solicitarea organelor de ordine, potrivit legii.
- (2)** Contravențiile prevăzute la [alin. \(1\) lit. a\)-c\)](#) se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 10.000 lei, iar cele prevăzute la [lit. d\), e\), f\), g\), h\)](#) și [i\)](#), cu amendă de la 500 lei la 5.000 lei.
- (3)** Pentru contravențiile de la [alin. \(1\) lit. a\)-c\)](#) se sancționează, după caz, organizatorii sau persoanele fizice responsabile pentru conducerea adunărilor publice.

Articolul 27

Contravențiile prevăzute la [art. 26](#) se constată de polițiști, ofițerii și subofițerii de jandarmi, precum și de primari sau de împuterniciții acestora, anume desemnați.

Articolul 28

Dispozițiile prezentei legi, referitoare la constatarea și sancționarea contravențiilor, se completează cu cele ale [Ordonanței Guvernului nr. 2/2001](#) privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin [Legea nr. 180/2002](#), cu modificările și completările ulterioare, și ale Legii pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice, în ce privește închisoarea contravențională*).

Notă

*) De la data intrării în vigoare a [Legii de revizuire a Constituției României nr. 429/2003](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 758 din 29 octombrie 2003, potrivit [art. III alin. \(1\) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 108/2003](#) pentru desființarea închisorii contravenționale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 747 din 26 octombrie 2003, aprobată prin [Legea nr. 28/2004](#), referirea la sancțiunea închisorii contravenționale se consideră făcută la sancțiunea prestării unei activități în folosul comunității ori de câte ori o lege sau o ordonanță prevede că o contravenție se sancționează cu închisoarea contravențională alternativ cu amenda.

Articolul 29

Constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă, dacă fapta nu constituie o infracțiune mai gravă, opunerea cu violență față de organizatori, împuterniciții acestora sau față de forțele de ordine ori împiedicarea lor de a-și exercita atribuțiile legale privind asigurarea ordinii în desfășurarea adunărilor publice.

Capitolul VI Dispoziții finale

Articolul 30

- (1)** Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.
- (2)** Pe aceeași dată se abrogă [Decretul-lege nr. 2/1990](#) cu privire la organizarea adunărilor publice și [Decretul-lege nr. 39/1990](#) privind unele măsuri referitoare la desfășurarea adunărilor publice, precum și orice alte dispoziții contrare.

Anexă

Model de declarare prealabilă
DENUMIREA ORGANIZATORULUI
Nr. .... din .....
Către,

.....

(primărie)

- domnului primar -

Vă facem cunoscut că în ziua de ..... luna ..... anul ....., între orele ..... și ....., în localitatea ....., județul ....., locul ....., se va desfășura o adunare publică organizată de către noi.

La adunare vor participa circa ..... persoane.

Traseele de acces spre locul adunării, precum și cele de dispersare vor fi .....

Scopul adunării publice îl constituie manifestarea (aprobării, azeziunii sau protestului) în legătură cu .....

Vă asigurăm că adunarea se va desfășura în mod pașnic și civilizat.

Din partea noastră sunt împuterniciți să asigure și să răspundă de măsurile privind buna organizare a adunării, astfel încât aceasta să se desfășoare în condiții pașnice, civilizate și să nu degenereze în acte de violență, domnii:

- .....

- .....*)

Notă

*) Se vor indica numele, prenumele, alte date de identificare ale persoanelor împuternicite să răspundă de organizare.

Personalul desemnat de noi să execute măsuri de ordine pe parcursul desfășurării adunării și pe trasee va purta următorul însemn distinctiv:

.....

În sprijinul bunei desfășurări a adunării, solicităm din partea primăriei și a organelor de poliție luarea următoarelor măsuri: .....

Semnătura și ștampila organizatorului
